

جمهوری اسلامی افغانستان

وزارت تحصیلات عالی

ریاست پوهنتون هرات

معاونیت علمی

آمریت تحقیقات علمی

رهنمای تهیه و پذیرش مقالات علمی جهت نشر در ژورنال
بین المللی علمی-تحقیقی پوهنتون هرات

۱- مقدمه

ژورنال بین المللی پوهنتون هرات (ژورنال) یک ژورنال علمی-تحقیقی است که در دو بخش علوم طبیعی و علوم اجتماعی فعالیت می نماید. این ژورنال، مقالات علمی-تحقیقی را از تمام علاقمندانید که خواهان چاپ و نشر مقالات شان در این ژورنال می باشند مقاله میپذیرد.

هدف اولیه ژورنال کاربردی ساختن علوم طبیعی و اجتماعی در زندگی روز مره، و قایم کردن ارتباط بین کارهای لابراتواری، تحقیقات میدانی، و دانش به دست آمده با محیط، جامعه و صنعت می باشد. این ژورنال بر اساس معیارها و استندردهای بین المللی استوار بوده و تمام مقالاتی که در آن اقبال چاپ را مییابند، باید تمام معیارات و موازین قبول شده علمی در زمینه جمع آوری داده ها، تجزیه و تحلیل داده ها، مناقشه و مباحثات علمی را داشته باشد. برعلاوه، مقالات علمی-تحقیقی که در این ژورنال به نشر میرسند، باید تمام موازین مقاله نویسی را که در زیر به آنها پرداخته شده مراعات نموده باشد. این ژورنال هیچ مقاله‌یی را که قبلاً در جای دیگر نشر شده یا برای نشر قبول شده باشد، نشر نخواهد کرد.

۲- انواع مقالاتی که در ژورنال برای نشر پذیرفته می شود

ژورنال انواع مقالات زیر را برای نشر میپذیرد:

۱- مقالات علمی-تحقیقی

۲- مقالات مروری

۳- مقالات یا گزارشات موردی

۴- گزارشات کوتاه علمی

۳- رهنمای تهیه مقالات

در زیر رهنمای تهیه مقالات علمی بیان گردیده است.

۳,۱ مقالات علمی-تحقیقی

یک مقاله علمی-تحقیقی اصلی نباید از ۳۰۰۰ کلمه و رفرنس های آن از ۳۰ عدد تجاوز نماید.

۳,۱,۱ مقالات مروری

مقاله مروری حداکثر ۵۰۰۰ کلمه بوده و تعداد رفرنس های آن از ۱۰۰ تجاوز ننماید.

۳,۱,۲ مقالات یا گزارشات موردی

گزارشات موردی نباید از ۱۰۰۰ کلمه و ۱۰ رفرنس تجاوز نماید

۳,۱,۳ گزارشات کوتاه علمی

گزارشات کوتاه علمی حد اکثر 1000 کلمه و دارای حداکثر ۱۰ رفرنس میباشد. گزارشات کوتاه درباره یک یافته جدید علمی که قبلاً درباره آن هیچ گزارشی موجود نبوده تحریر میگردد، تحریر گزارشات علمی بعد از تکمیل تحقیق نمیتواند از تحریر مقاله علمی قویتر و کاملتر جلوگیری نماید.

۳,۲ طرز تهیه نسخه پیشنهادی مقاله علمی

مقالات علمی به یکی از سه زبان انگلیسی، فارسی و پشتو تحریر شود. فاصله بین خطوط double-space بوده و کناره های بالا، پائین، راست و چپ آن باید ۳ سانتیمتر باشد.

۳,۲,۱ صفحه عنوان

صفحه اول مقاله باید حاوی عنوان اصلی مقاله (حداکثر ۱۰ کلمه) میباشد. در ادامه صفحه اول، نام مولفین، سوبیه تحصیل، وظیفه و محل کارشان باید به تفصیل بیان شود.

در اخیر نام مؤلف اصلی مقاله که با وی ارتباط برقرار میگردد همراه شماره تلفن و آدرس ایمیل ذکر گردد.

۳,۲,۲ چکیده

صفحه دوم مربوط به چکیده است. چکیده باید به صورت ساختاری تحریر گردد و ۲۵۰ کلمه تجاوز ننماید. در چکیده ساختاری، بخش های زیر به صورت واضح و جداگانه تحریر میگردد. عناوین هر بخش باید bold گردد.

مقدمه، اهداف، مواد و روش، نتایج، نتیجه نهایی

در زیر چکیده، سه الی پنج کلمه کلیدی که برای یافتن و شاخص بندی مقاله از آنها کمک گرفته میشود به ترتیب حروف الفبا باید ذکر گردد.

۳,۲,۳ متن اصلی

متن اصلی باید به ترتیب عناوین زیر تنظیم گردد:

۱- مقدمه

۲- مواد و روش تحقیق

۳- نتایج

۴- مناقشه

۵- نتیجه نهایی

۶- منابع

واژه های انگلیسی که دارای خلاصه شناخته شده میباشند، باید در اولین تذکر داخل متن به صورت کامل نوشته شده و بعداً داخل قوس خلاصه آن نوشته شود. مثلاً (World Health Organization (WHO در تذکرات بعدی تنها خلاصه واژه نوشته شود. در مورد دواها و یا reagent های کیمیاوی، باید اسم اصلی آنها تحریر گردد و از نوشتن نامی که کمپنی های سازنده به آنها میدهند خود داری شود. مثلاً برای دوی ضد درد پاراسیتامول، واضحاً paracetamol نوشته شود و از نام کمپنی سازنده مثلاً adol یا parol خودداری شود.

۳,۲,۴ جداول

هر جدول باید به صورت جداگانه در یک فایل مجزا همراه عنوان آن به ژورنال فرستاده شود. تمام جداول که از ده جدول تجاوز نمایند، باید به صورت مشخص و واضح شماره گذاری شده و در متن اصلی نیز شماره آن ذکر گردد. جزئیات و توضیحات داده های یک جدول باید در زیر همان جدول به صورت مشخص و مفصل نگاشته شود. عنوان جدول و توضیحات زیر آن باید double-spaced تحریر گردد.

۳,۲,۵ اشکال

در عوض گراف، تصویر و نمودار از کلمه شکل استفاده شود و اشکال باید به صورت مجزا در فایل های جداگانه همراه عنوان مربوطه شان به ژورنال فرستاده شوند. نام یا عنوان اشکال در زیر آن نوشته میشود. توضیحات مربوط هر یک باید به صورت مفصل و مشخص در زیر آن و به شکل double-spaced نوشته شود.

Acknowledgment ۳,۲,۶

در این بخش که در پایان متن اصلی نگاشته میشود، نویسندگان از تمام کسانی که در جمع آوری داده های تحقیق، تحلیل و تجزیه داده ها و تحریر مشوره و همکاری نموده اند ولی همکاری شان به حدی نبوده که به حیث نویسنده مقاله شناخته شوند یاد آوری می نماید. همچنان در این بخش، از ادارات، منابع، دونه‌ها، مؤسسات و اشخاص حقیقی و حقوقی که در قسمت انجام تحقیق و تهیه متن اصلی همکاری نموده اند یادآوری میگردد.

۳,۲,۷ منابع

منابعی که در تهیه متن مقاله از آن ها کمک گرفته یا ذکر گردیده باید در داخل متن و در اخیر آن به صورت واضح و مشخص ذکر گردد. ژورنال از روش رفرنس دهی APA استفاده می نماید. طوری که در داخل متن، تخلص مولف و سال نشر و صفحه مورد استفاده، در داخل پرانتز ذکر میگردد، و در اخیر رفرنس ها به ترتیب حروف الفبا تنظیم میگردد. ژورنال تمام نویسندگان را تشویق مینماید که برای رفرنس دهی مقالات خویش از نرم افزار endnote استفاده نمایند. مقالاتی که بر اساس روش رفرنس دهی APA ترتیب نشده باشد یا رفرنس دهی شان دارای اغلاط املائی و تکنیکی باشد، از پذیرش و نشر شان قبل از اصلاح معذرت خواسته خواهد شد.

رفرنس دهی با روش APA یا American Psychological Association

روش APA، یکی از روش های رفرنس دهی معتبر در دنیا است و در بیشتر پوهنتون ها و موسسات تحصیلی و علمی از این روش برای مستند سازی رفرنس ها استفاده می گردد.

در جریان نگارش آثار علمی در موسسات تحصیلات عالی (از مونوگراف و پایان نامه های تحصیلی گرفته، تا مقالات علمی، کتب و آثار علمی متفرقه) تمام نقل قول ها، یافته ها، نظرات و تصاویری که از کار محققین و مؤلفین دیگر اقتباس یا استفاده شده است باید مشخص و ذکر گردد. در این راستا، باید نام نویسنده اصلی مقاله، یا اثر علمی قبلی که از آن استفاده شده است، به صورت واضح و مشخص ذکر گردد. کاپی کردن از کار دیگران و ذکر نکردن نام نویسنده اصلی، یکی از جرم های واضح اکادمیک بوده و از جمله سرقت های ادبی به شمار می رود. سرقت ادبی در برخی موارد باعث رد شدن یک اثر علمی، و در موارد شدیدتر آن باعث منفع کردن نویسنده از مربوطات وزارت تحصیلات عالی میگردد.

در زیر یک رهنمود برای استفاده از روش APA برای تحریر آثار علمی و استفاده از منابع و مآخذ نوشته شده قبلی به صورت علمی و اکادمیک آن ذکر میگردد.

۴ مستند سازی استفاده از منابع علمی در داخل متن اثر علمی

زمانی که در داخل متن اصلی از منابع علمی یا نتایج تحقیقات نشر شده قبلی، یک موضوعی نقل قول شده یا خلاصه آن به زبان ساده تر بیان می گردد، باید نویسنده اصلی مقاله یا اثر علمی اولیه مشخص و ذکر گردد. در روش APA، مستند سازی در داخل متن اثر علمی، به این گونه صورت می گیرد:

۱- نام فامیلی یا تخلص نویسنده اصلی مقاله

۲- سالی که اثر علمی اصلی در آن به نشر رسیده است.

۳- شماره صفحه یا صفحاتی که در اثر اصلی از آن استفاده شده است.

بین نام نویسنده و سال نشر و بین سال نشر و صفحهٔ رفرنس داده شده، باید کامه جابجا شود. بعد از حرف "ص" باید نقطه گذاشته شود. مثلاً (نیازی، 1396، ص. 82)

۴,۱ نقل قول یک متن کوتاه (کمتر از 40 کلمه)

زمانی که یک متن کوتاه از یک منبع نشر شدهٔ قبلی به صورت مستقیم و بدون تغییر یا تخلص در متن اثر علمی جدید استفاده می‌شود، باید متن مذکور داخل quotation mark یا "... " جابجا شده و نویسندهٔ اثر اصلی مشخص و ذکر گردد. در این صورت، اگر نام نویسنده به حیث فاعل در اول جمله ذکر می‌شود، فقط سال نشر اثر اصلی داخل قوس آمده و شمارهٔ صفحات در اخیر جمله ذکر می‌گردد. مثلاً:

نیازی (1396) بیان نموده است، "در این عصر انقلاب تکنالوژی، لازم است تا اشخاص توانایی تفکر انتقادی خویش را بالا برده و از آن به صورت درست استفاده نمایند." (ص. 82).

اگر نقل قول جزئی از جمله است و نویسندهٔ اثر اصلی به حیث فاعل جمله استفاده نشده است، متن نقل قول شده داخل quotation mark جابجا شده و نام نویسنده، سال نشر و صفحهٔ اثر اصلی در اخیر جمله ذکر می‌گردد. مثلاً:

یکی از محققین به این باور است که "در این عصر انقلاب تکنالوژی، لازم است تا اشخاص توانایی تفکر انتقادی خویش را بالا برده و از آن به صورت درست استفاده نمایند." (نیازی، 1396، ص. 82).

۴,۲ نقل قول یک متن طویل (40 کلمه یا بیشتر)

در صورتی که متن نقل قول شده بیشتر از 40 کلمه باشد، ضرورت به quotation mark نیست. در این صورت، تمام متن در یک پاراگراف جدید نوشته شده، و این پاراگراف حد اقل نیم اینج از متن اصلی به داخل حاشیه میگیرد. در اخیر پاراگراف نقل قول شده یک نقطه جابجا شده و بعداً رفرنس مستند سازی می‌گردد.

نیازی (1396) در بارهٔ وفیات مرض CCHF در شهر هرات می‌نویسد:

میزان مرگ و میر CCHF در شهر هرات، 13.01٪ بوده و مرگ بیشتر در نزد خانمها، کسانی که به علت گزش کهنه مصاب به مرض شدند، خونریزیهای سیستم تنفسی، معدی معایی و دهانی داشتهاند، و کسانی که افزایش ALT، AST، طولانی شدن PT و کاهش شدید WBC را نشان دادند، اتفاق افتاده است. سن، مدت زمان سپری شده از شروع تظاهرات کلینیکی تا مراجعه مریض به شفاخانه و شروع تطبیق ribavirin، محل سکونت و تظاهرات کلینیکی ارتباطی با ایجاد واقعات مرگ و میر در این تحقیق نداشته است. (ص. 83)

باید در نظر داشت که قبل از شروع پاراگراف نقل قول باید علامت شارحه (: جابجا شود. در اخیر پاراگراف نقل قول، یک نقطه جابجا و بعداً فاصله و بعداً شماره صفحه داخل قوس ذکر می گردد. (به پاراگراف بالا مراجعه شود).

۴،۳ استفاده از خلاصه یا یافته های منابع قبلی با عین معنی و با عبارت متفاوت

وقتی که یافته های منابع قبلی خوانده شده و تنها خلاصه موضوع اصلی آن به قالب کلمات نویسنده اثر فعلی نوشته می شود، باید نویسنده اثر علمی اصلی مشخص و ذکر شود. همچنان در روش APA نسخه جدید (2017-2018) توصیه می شود، که شماره صفحه نیز درج گردد. مثلاً:

یکی از محققین در این مورد گفته است که توانایی تفکر انتقادی لازمه پیشرفت در دوره تکنالوژی معاصر است (نیازی، 1396، ص. 82).

یا نیازی (1396) تأکید نموده است که توانایی تفکر انتقادی لازمه پیشرفت در دوره تکنالوژی معاصر است (ص. 82).

۴،۴ رفرنس دهی منابعی که شماره صفحه شان در دسترس نیست.

منابع انترنیتی مانند وبلاگ ها و وب سایت ها معمولاً شماره صفحه نداشته و در رفرنس دهی آن امکان تذکر شماره صفحه وجود ندارد. در این صورت طبق معیار زیر در متن مستند سازی شود:

۱- در صورتی که منبع اصلی، شماره صفحه نداشته ولی واضحاً شماره پاراگراف داشته باشد، به عوض شماره صفحه، شماره پاراگراف ذکر میگردد، ولی قبل از شماره پاراگراف مخفف "para" باید ذکر گردد.

۲- اگر منبع اصلی شماره صفحه و شماره پاراگراف نداشته باشد، ولی در عوض heading یا عنوان داشته باشد، نام heading و بعداً شماره پاراگرافی را که از آن معلومات استفاده شده ذکر می گردد. مثلاً:

برطبق معلومات سازمان صحتی جهانی یا WHO (2010)، یکی از مهمترین تهدیدات در مقابل صحت موجودات روی زمین، امراض انتانی نو ظهور می باشد. (1. Fostering Health Security, para. 1)

در این رفرنس، Fostering Health Security نام heading یا عنوان است که از این عنوان معلومات paragraph شماره 1 استفاده گردیده است.

۳- اگر منبع اصلی heading یا عنوان نداشت، پاراگراف ها از اول شماره شده و شماره پاراگرافی را که معلومات از آن به دست آورده شده، ذکر می گردد. مثلاً (para. 7).

۴,۵ رفرنس دهی مأخذی که در یک منبع دیگر ذکر گردیده است

اغلباً یک نویسنده در اثر علمی خویش از یک اثر اصلی قبلی رفرنس داده است. در این صورت رفرنس دهی بر طبق ذیل است:

۱- اگر منبع اصلی مقاله قابل دریافت بود، باید نویسنده اصلی مطلب مشخص و ذکر گردد.

۲- اگر منبع اصلی مقاله قابل دریافت نباشد، و تنها نام نویسنده اصلی در یک اثر علمی قبلی یادآوری شده باشد، تنها نام نویسنده اثر علمی که قابل دریافت است رفرنس داده شده، ولی نام نویسنده اصلی نیز داخل متن ذکر می گردد. مثلاً

یک تحقیق که توسط جويا و همکاران در سال 1370 انجام شده دریافت شده است که محراق اصلی مرض CCHF در شهر هرات، ولسوالی گلران این ولایت است (در نیازی، 1396، ص. 98 رفرنس داده شده است).

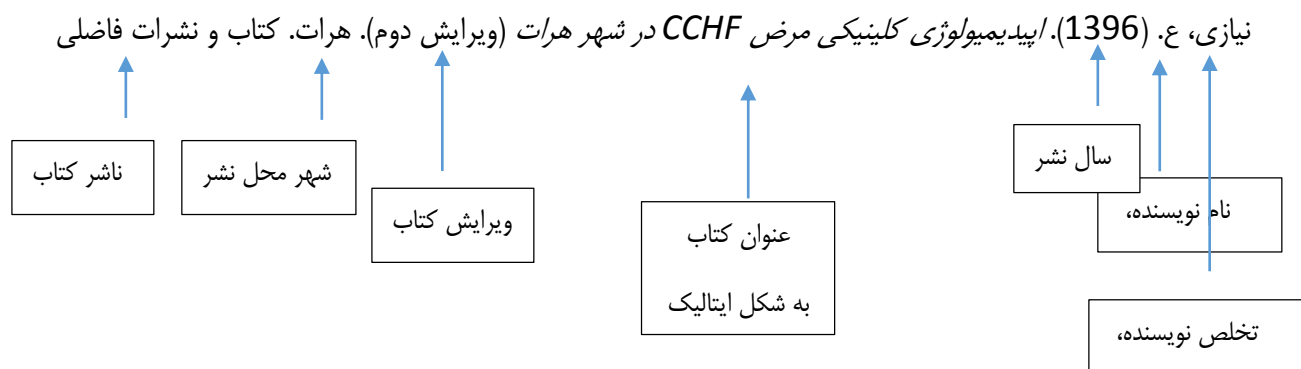
در این رفرنس، جويا و همکاران تحقیقی را در سال 1370 انجام داده اند که یا نشر نشده یا در صورت نشر آن، دسترسی فعلاً به آن غیر ممکن است. اما یافته های جويا و همکاران در اثر علمی نیازی (1396، ص. 98) ذکر شده، بنابراین، باید طبق بالا رفرنس داده شود.

۵ ترتیب رفرنس های داخل متن

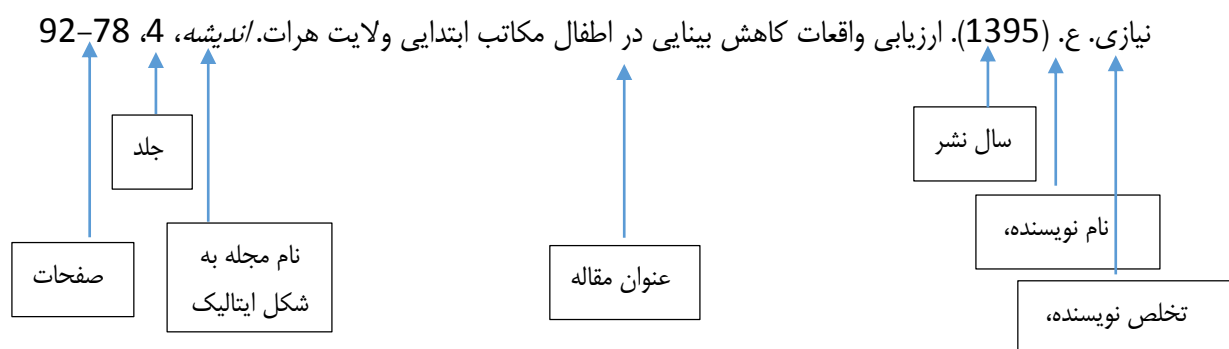
نوع رفرنس دهی	اگر رفرنس برای بار اول در متن استفاده شود، و رفرنس در اخیر جمله داخل قوس استفاده گردد	اگر رفرنس برای بار دوم یا بیشتر در متن استفاده شود، و رفرنس در اخیر جمله داخل قوس استفاده گردد	اگر رفرنس برای بار اول در داخل متن استفاده شود، و نویسنده آن به حیث فاعل در اول جمله یاد آوری شود	اگر رفرنس برای بار دوم یا بیشتر در داخل متن استفاده شود، و نویسنده آن به حیث فاعل در اول جمله یاد آوری شود
در صورتیکه نویسنده اثر اصلی فقط یک نفر باشد (نیازی، 1396، ص. 82)	همانند بار اول	نیازی (1396) گفته است "....." (ص. 82)	همانند بار اول
در صورتیکه نویسنده اثر اصلی فقط دو نفر باشند (نیازی و جويا، 1395، ص. 97)	همانند بار اول	نیازی و جويا (1396) دریافته اند (ص. 97)	همانند بار اول
در صورتیکه نویسنده اثر اصلی سه تا پنج نفر باشند (نیازی، جويا و صدیقی، 1395، ص. 54) (نیازی و همکاران، 1395، ص. 54)	نیازی، جويا و صدیقی (1395) (ص. 54)	نیازی و همکاران (1395) (ص. 54)
در صورتیکه نویسنده اثر اصلی شش نفر یا بیشتر باشند. (نیازی و همکاران، 1396، ص. 11)	همانند بار اول	نیازی و همکاران (1396) (ص. 11)	همانند بار اول
موسسات، سازمان ها، و نویسندگان به صورت گروهی، با شماره صفحه (وزارت تحصیلات عالی، 1391، ص. 25)	همانند بار اول	وزارت تحصیلات عالی (1391) (ص. 25)	همانند بار اول
گروه نویسندگان، که شماره صفحه شان مشخص نباشد (WHO، 2010، Fostering Health (Security, para. 1) (WHO، 2010، Fostering Health (Security, para. 9 باید تذکر داد که در بار دوم یا بیشتر از همان پاراگرافی که استفاده شده باید یاد آوری شود.	(WHO، 2010) Fostering Health (Security, para. 1)	(WHO، 2010) Fostering Health (Security, para. 8)
در صورتیکه نویسنده منبع اصلی معلوم نباشد.	عنوان مقاله به جای نویسنده استفاده می شود. مثلاً (گلوکومای ولادی، 1393، ص. 10)	همانند بار اول	گلوکومای ولادی (1393) (ص. 10)	همانند بار اول
در صورتیکه تاریخ نشر منبع اصلی معلوم نباشد. (نیازی، n.d، ص. 14)	همانند بار اول	نیازی (n.d) (ص. 14)	همانند بار اول

۶- رفرنس دهی در اخیر اثر علمی

۱- رفرنس دهی از کتاب

۲- مقاله علمی

۳- یک فصل از کتاب

